

Henryk Pokora

Kręsko, gm. Brzeg Dolny, woj.
wrocławskie

Informator Archeologiczny : badania 14, 155-156

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Królewskiego na Wawelu, Trzydziesty pierwszy sezon badań, Grodzisko głównie /IX-XIII w./, zamek gotycki i renesansowy oraz relikty osadnictwa starożytnego.

Realizowano kolejny etap prac związanych z przygotowaniem rezerwatu archeologiczno-architektonicznego w rejonie VIII, w którym wyeksponowane będą fragmenty murów budowli przedromańskiej, romańskiej oraz umocnień ziemnych i murowanych z okresu późnego średniowiecza a także fortyfikacji kleszczowych z końca XVIII wieku.

Prace ziemne polegały na wykonaniu dwu sond fundamentowych dla posadowienia filarów podtrzymujących strop żelbetowy nad kompleksem wykopów archeologicznych. W obydwu sondach osiągnięto poziom skały. Eksplorowano warstwy powstałe w okresie od końca XVIII wieku, głównie zasypiska pomiędzy murami kleszczowymi pochodzące z czasów Rzeczypospolitej Krakowskiej oraz austriackie z okresu po podwyższeniu zewnętrznego muru kleszczowego w połowie XIX wieku. W jednej z sond /SF 15/ odsłonięto fragment lica wewnętrznego muru kleszczowego, zbadano sposób posadowienia muru, jego konstrukcję oraz stwierdzono częściowe rozebranie podczas akcji porządkowych prowadzonych z polecenia Senatu Wolnego Miasta Krakowa.

Ponadto przeprowadzono weryfikację poprzednich rozpoznań dotyczących kompleksu nawarstwień XIX-wiecznych /wykop 2/79/80/ oraz niewielkie eksploracje we wnętrzu budowli romańskiej w celu odkrycia fundamentów mensy ołtarzowej. Poszukiwania dały jednak wynik negatywny, co może mieć pewne konsekwencje dla rekonstrukcji funkcji obiektu. Usuwano także zasypisko z południowej części wykopu archeologicznego z 1949 r. w rejonie budowli przedromańskiej /wykop 1/1980/ ponieważ odcinek ten wejdzie w skład realizowanego obecnie rezerwatu.

Ogółem wyeksplorowano około 120 m³ nawarstwień z których uzyskano liczny materiał zabytkowy, głównie w postaci fragmentów ceramiki wczesno- i późnośredniowiecznej oraz nowożytnej.

Badania będą kontynuowane.

KRĘSKO, gm. Brzeg Dolny
woj. wrocławskie

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Henryk Pokora,
Finansowały NZPO "Organika Rokita"
w Brzegu Dolnym. Pierwszy sezon badań,
Grodzisko średniowieczne /XIV-XV w./,
wczesnośredniowieczne /VIII-IX w./, osada
z późnego okresu wpływów rzymskich.

Grodzisko położone jest w południowej części wsi wśród podmokłych łąk pradoliny Odry. Mając formę wyraźnie dwudzielną, składa

się z kulminacji - grodu stożkowego oraz rozległego płaskowyzu - podgrodzia zajmującego powierzchnię około 1,5 ha.

Badaniami objęto około 980 m² przestrzeni podgrodzia i przylegającego doń południowego fragmentu fosy. Odkryto 14 obiektów ziemnych tj. mieszkalnych, mieszkalno-gospodarczych, z których 2 /obiekt nr 5a i 6/ reprezentują zabudowę osady z późnego okresu wpływów rzymskich. Natomiast forma, odmienność konstrukcyjna, a przede wszystkim materiał ruchomy pozyskany z pozostałych 12 obiektów wskazują, iż stanowią one relikty wczesnośredniowiecznego punktu osadniczego. Obserwacje poczynione w południowej części wykopu świadczą o jego obronnym charakterze. Odsłonięto tu fosę użytkowaną współcześnie z obiektami wczesnośredniowiecznymi oraz dobrze zachowane pale konstrukcji nośnej mostu.

Jest to jedyny odkryty dotychczas element fortyfikacyjny. Nie wykluczone, że ślady obwałowania zniszczyła przebiegająca tędy droga polna.

Ostatnią fazę użytkowania badanego stanowiska wyznaczają fragmenty ceramiczne typowe dla późnych faz okresu średniowiecznego. Należy wiązać ją z powstaniem i funkcjonowaniem grodu stożkowego.

Badania będą kontynuowane.

KRUSZWICA
woj. bydgoskie
Stanowisko 2

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
w Poznaniu

Badania pod kierownictwem prof. dr Witolda Hensla prowadził dr Wojciech Dzeduszycki. Finansował IHKM PAN, Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy: gród i pierwsze podgrodzie /VIII-XIII w. /, zamek /XIV-XVII w. /.

Badania archeologiczne w Kruszwicy skoncentrowano na południowym stoku Wzgórza Zamkowego /stanowisko 2/. Wytoczono tu wykop IV A o powierzchni 50 m². usytuowany prostopadle do odkrytego w poprzednich sezonach lica muru obronnego zamku z 2 połowy XIV w. Celem badań było uchwycenie konstrukcji wału wczesnośredniowiecznego grodu, poznanie ich układu, zasięgu i chronologii.

Stwierdzono, że górne warstwy stoku Wzgórza Zamkowego pochodzą z okresu nowożytnego. Zawierały one gruz ceglany, zaprawę, nowożytny materiał ceramiczny, kości, fragmenty dachówek, kafle. Z nawarstwień tych pochodzą również inne zabytki: brązowe, żelazne, szklane /szybki, fragmenty naczyń/. Na uwagę zasługują: kryształ górski, fragment zdobionej bogato szpili kościanej, sprzączka brązowa.